

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 83

van **FREYA SAEYS**

datum: 20 oktober 2014

aan **JO VANDEURZEN**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Residentiële thuislozenzorg - Focusinspectie

Het rapport "Focusinspectie bij de residentiële thuislozenzorg, september 2012-januari 2013" wees op een aantal knelpunten bij de residentiële thuislozenzorg.

Er werd vastgesteld dat er in het feitelijk opnamebeleid veel meer exclusies zijn dan dat deze voorzieningen in hun beleidsdocumenten weergeven. Doelgroepen zoals mensen met acute verslavingsproblematiek, psychiatrische aandoeningen, mensen zonder papieren voor een wettig verblijf, mensen met een beperkte mobiliteit, anderstaligen of Nederlandsonkundigen, mensen met een onvoldoende zelfstandigheid, mensen met een mentale of lichamelijke handicap, mensen met penitentiair verlof of slachtoffers van mensenhandel, worden vaak uitgesloten zonder dat dit blijkt uit de beleidsdocumenten van de voorziening.

Voorzieningen van het type mannenopvang nemen in principe geen kinderen op. De dagprijs die in deze voorzieningen wordt aangerekend is niet volledig conform hetgeen is afgesproken in het protocol dat werd gesloten tussen de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk. Dat protocol bevat afspraken over de minimale dienstverlening die door de OCMW's en de CAW's dient te worden verschaft aan personen die verblijven in een residentieel opvangcentrum van een CAW, de dagprijs en welke dienstverlening door deze dagprijs wordt gedekt. Zorginspectie stelde vast dat 30 % van de residentiële voorzieningen zijn dagprijs niet bepaalt volgens het protocol en dat in Limburg gewerkt wordt met een specifiek Limburgs protocol, waarbij de dagprijs hoger ligt. De hoogte van de dagprijs bemoeilijkt voor een aantal doelgroepen de toegang.

De voorzieningen kennen geen 24 uurspermanentie en er ontbreekt veelal ook een duidelijk afsprakenkader met betrekking tot de reactietijd bij een oproep. Dat gebrek aan permanentie van een medewerker blijkt in de praktijk ook een beperkend effect te hebben op het opnamebeleid (geen opnames op vrijdag of tijdens het weekend).

Ten slotte stelt het rapport van Zorginspectie vast dat minstens 5 % van de mensen die verbleven in een residentiële thuislozenvoorziening terugkeert naar hun zwervend bestaan. Het zijn er wellicht meer, want de cijfergegevens over de uitstroom zijn beperkt.

1. Wat is het standpunt van de minister met betrekking tot het feitelijk exclusiebeleid dat de residentiële thuiszorg voert?

2. Vindt de minister het wenselijk een maximumdagbedrag voor residentiële thuiszorg op te leggen, gelet op het feit dat vandaag reeds een aantal doelgroepen het moeilijk heeft dit dagbedrag te financieren?
3. Het gebrek aan een permanentie 24 uur op 24 wordt door Zorginspectie als problematisch ervaren voor voorzieningen waar kinderen worden opgevangen.

Wat is het standpunt ter zake van de minister?

4. Minstens 5 % van de mensen die uitstromen uit een residentiële thuislozenvoorziening komt opnieuw terecht in de thuisloosheid.

Heeft de minister al maatregelen genomen om dat percentage naar omlaag te halen? Zo ja, welke maatregelen? Zo neen, wanneer zullen die worden genomen? Werd hierover al overleg gepleegd met de minister bevoegd voor armoede? In welke mate wordt voor deze groep samengewerkt met het federale experiment "Housing First Belgium"?

ANTWOORD

op vraag nr. 83 van 20 oktober 2014

van **FREYA SAEYS**

1. De inspectieverslagen waarnaar wordt verwezen, maken inderdaad melding van een feitelijk exclusiebeleid. Intussen werd naar aanleiding van de inspectieverslagen door de bevoegde administratie bij elk Centrum voor Algemeen Welzijnswerk (CAW) een actieplan opgevraagd. Dit actieplan beschrijft hoe wordt omgegaan met de genoemde aandachtspunten en tekorten. Een aantal elementen uit het inspectieverslag verdienen wel enige duiding. Zorginspectie heeft haar bevindingen van haar rapport voorgelegd aan de sector op een toelichtingsmoment. Bij deze toelichting kwam duidelijk naar voor dat het feitelijk exclusiebeleid een aantal oorzaken kent. Zo worden bijvoorbeeld de exclusiecriteria vaak enkel gehanteerd voor zover de samenstelling van de leefgroep of de draagkracht van het personeel in het gedrang komt. Verder moet sinds 1 januari 2014 elk CAW voldoen aan een aantal sectorspecifieke doelstellingen, die op hun beurt worden vertaald naar resultaatgerichte indicatoren. Bij deze indicatoren is er ook aandacht voor het bereik van kwetsbare doelgroepen binnen elke begeleidingsvorm, en dus ook binnen de residentiële opvang. De indicatoren maken deel uit van het reguliere opvolgingsbeleid voor de sector van de CAW en zijn bedoeld om een eventueel feitelijk exclusiebeleid in kaart te brengen en te vermijden.
2. De dagprijswerkwijze dateert reeds van de jaren negentig. Het Algemeen Welzijnswerk (AWW) en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) legden de principes hiervan vast in een protocol. Dit protocol is inmiddels aan vernieuwing toe. De betaalbaarheid van de dagprijs wordt in dit kader inmiddels onderzocht in een gemengde werkgroep, waarbij ook de administratie betrokken is. In 2015 zal deze werkgroep voorstellen doen om dit protocol te actualiseren.
3. Het inspectieverslag van Zorginspectie wees inderdaad uit dat de meeste voorzieningen niet voorzien in de permanentie van een medewerker 24 uur op 24 uur. Er is wel in elk CAW een permanentietelefoonnummer beschikbaar. Het belang van een goed afsprakenkader hier rond is van belang en zal ook een plaats krijgen in de verdere opvolging van de vaststellingen uit de inspectieronde.
4. We willen ons focussen op het voorkomen van thuisloosheid via een versterkte aandacht en ondersteuning voor die personen die net een instelling of langdurige begeleiding verlaten. Die ambitie waarmaken vraagt de uitbouw van nauwe samenwerkingsverbanden tussen gezondheids-, woon- en welzijnsactoren. Reeds in de vorige legislatuur werd vanuit de beleidsdomeinen Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, en Wonen, een beleid rond Wonen en Welzijn gevoerd, waarbinnen de thuisloosheid zich als belangrijk thema situeert. Ook deze legislatuur maken we samen met de collega-minister bevoegd voor Armoedebestrijding en voor Wonen, verder werk van dat 'woongericht welzijnsbeleid'. We vinden het daarbij belangrijk om de elf lopende experimentele projecten wonen-welzijn te evalueren met het oog op het uitwerken van regelgeving voor een structurele inbedding van de projecten. De methodiek Housing First, krijgt daar ook een plaats in, maar het beleid wonen-welzijn omvat ook het aanleren van woonvaardigheden, het ontwikkelen van een sociaal en/of hulpverleningsnetwerk, het leeftijdsafhankelijk maken van de regelgeving m.b.t. 'activiteiten van het dagelijks leven' (ADL) en de regelgevende

implicaties nagaan van de keuze om te wonen in alternatieve woonvormen, zoals zorg-wonen en co-housing, en de mogelijkheden daartoe uitbreiden.